

עניינו

נברת

משפחת הרב ראובן כהן זצ"ל רב העדה התימנית בעיר חדרה

אחד היה אברהם

הרב ראובן כהן

איתא במסכת כלה רבתי (פרק ט' הלכה ו') דרש רבא, כל מי שיש בו שלש מידות הללו, בידוע שהוא מזרעו של אברהם, רחמן וביישן וגומל חסדים. גומל חסדים, שנאמר (מיכה ז' כ') תתן אמת ליעקב חסד לאברהם וכו', ע"כ. ואכן, רבים הם המאורעות והסיפורים מחיי אברהם אבינו, שעניינם גמילות חסדים ועשיית צדקה.

ברדת אברהם אבינו למצרים, הוא מבקש משרה אשתו לכנותו אחיה, אמרי נא אחותי י"ב (ג'). הוא מנמק זאת באמרו, למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך (שם). בקשתו נראית מוצדקת ואף מזערית, שהרי יש לצפות מכל אדם שיפעל כך למען בן זוגו. אך אף על פי כן, הגדיר אברהם את המעשה

כחסדה של שרה, ויהי כאשר התעו אותי אלהים מבית אבי, ואומר לך זה חסדך אשר תעשי עמדי, אל כל המקום אשר נבוא שמה אמרי לי אחי הוא (שם כ' י"ג).

בהתבוננות מעמיקה, נראה כי אברהם אבינו בבקשתו הנזכרת, הופך את היוצרות. לאמיתו של דבר, הוא חרד דוקא לכבודה לשלמותה ולחייה של שרה אמנו. שהרי הסיכוי שהוא יהרג בגללה, קטן הוא לאין שיעור, מהסכנה האמיתית והוודאית המאימת עליה, שכאשה חסרת מגן, היא תהיה טרף לכל חומס ואלם. במקום להדאיג את שרה במחשבות על גורלה ועל המצפה לה במצרים, אברהם אבינו מעמיד פנים שהדאגה היחידה המדירה שינה מעיניו היא חרדה קיומית ובסיסית לשלומו הוא. הוא מתחנן לשרה שתעשה עמו חסד, בכך שתקראהו אח, אבל לאמיתו של דבר הוא הוא העושה עמה חסד, כי אברהם

עינינו

נברת

מחפש דרכים למעט ולצמצם את סכנת הילקח שרה מעמו. אם יחשבו הזרים שהוא אחיה, יפנו אליו לבקש את ידה, כמנהג אותם הימים, וכפי שאירע אצל רבקה אמנו, כמפורש בתורה (שם כ"ד). או אז יוכל הוא לדרוש מוהר יקר ביותר ואף מוגזם, אשר רוב האנשים אין ידם משגת לתתו, או שינהל משא ומתן ממושך ומייגע, ובנתיים יחפש דרכים לעקור את מושבו מן המקום. כמובן, כל זה אינו אפשרי אם יהרגוהו.

אירוע נוסף שבו נוהג אברהם אבינו במידת החסד ובמידת הרחמים, ולפנים משורת הדין, הוא כאשר מלך סדום מציע ודורש, תן לי הנפש והרכוש קח לך (שם י"ד כ"א). אברהם משיב בהתנגדות מוחלטת, הנראית אף כמוגזמת, הרימותי ידי אֶל ה' אֶל עליון קונה שמים וארץ, אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך, ולא תאמר אני העשרתי את אברם (שם כ"ב-כ"ג). התנגדותו הנחרצת של אברהם אבינו, טעונה הסבר. אף אם תמצא לומר שבקשתו של מלך סדום אינה מוצדקת ואפילו מחוצפת, בהיותה סותרת את כללי

המלחמה המקובלים, הרי אין להטיל על מלך סדום האשמה שטרם באה לעולם, ולא תאמר אני העשרתי את אברם.

מרן, הרב שמשון קרליץ, הרב ישעיהו משורר, הרב ראובן כהן.
בחתונת בתו של הרב ישעיהו משורר

אלא, שלאחר העיון נראה לומר, שתגובתו של אברהם אבינו הנראית כמופרזת, באה דוקא לחפות על חוצפתו של מלך סדום. אברהם מבין את המצוקה ואת ההשפלה בה נתון מלך סדום. לפיכך

שע

עינינו

נברת

הוא מעמיד פנים שכבודו הוא המצוי על כפות המאזנים, ולא כבודו של מלך סדום. יתירה מזאת, אברהם כובל את ידי עצמו בשבועה בשם אל עליון, כדי לא לאפשר בשום פנים ואופן את הרושם שמא נדיבותו היא מעושה, וצריך להפציר בו שיואיל לקחת מן השלל המגיע לו. שבועתו של אברהם מאפשרת למלך סדום ליהנות מרכושו האבוד בלב שלם, בלי לחוש את העליבות של הנצרך לחסד.

גם הכנסת האורחים, המסופרת בתחילת פרשת וירא, מתפרשת באופן זה. אברהם אבינו פונה לעוברי האורח, אם נא מצאתי חן בעיניך (שם י"ח ג'). משמעות הדברים בלשון ימינו, עשה לי טובה. בכך מציג אברהם אבינו את האירוח כמעשה חסד שהאורחים עושים עמו, ולא הוא עמם. על כן האורחים יכולים להיעתר ברוב לב לבקשתו, בלי להרגיש שהטריחו את מארחם יתר על המידה. הרגשתם זו מוצדקת, גם משום שהם נענו לארוחה

קלה של לחם ומים, ולא לעוגות לחמאה ולפר מרבק שהכין להם אברהם אבינו בסופו של דבר, בהיותו אומר מעט ועושה הרבה (עיין אבות פרק א' משנה ט"ו, ורבינו עובדיה שם).

במסכת ברכות (נ"ח ע"א) אומר בן זומא, אורח טוב מה הוא אומר, כמה טרחות טרח בעל הבית בשבילי, כמה בשר הביא לפני, כמה יין הביא לפני, כמה גלוסקאות הביא לפני. וכל מה שטרח, לא טרח אלא בשבילי. אבל אורח רע מה הוא אומר,

הרבנות הראשית לישראל
רח' המלך ג'ורג' 58
THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

ת. ע. ד. ת. ש. ב.

לפי החלטת מועצת הרבנות הראשית לישראל
מיום כ"ה ניסן תשל"ז, הנני מסמין בזה
אח הרב ראובן הכהן יצ"ו, ככסיר להיות
רב עיר בישראל.
ניתן בעיה"ק ירושלים ת"ו היום, א' אייר תשל"ז.

יצחק אייזיק הלוי

עובדיה יוסף
ראשון לציון
הרב הראשי לישראל

עניינו

נבת

מה טורח טרח בעל הבית הזה. פת אחת אכלתי, חתיכה אחת אכלתי, כוס אחד שתיתי. כל טורח שטרח בעל הבית הזה, לא טרח אלא בשביל אשתו ובניו, ע"כ. אברהם אבינו נוהג בדרך שאף אורח רע לא יוכל לגנותו, שכן מלכתחילה הוא מצהיר שהאירוח הוא למענו ולא למען האורח.

אין ספק, אם כן, שאברהם הוא אביהם של גומלי החסדים האמיתיים בעולם הזה, המאפשרים לאדם ליהנות מן החסד בלי להרגיש שהוא נצרך. עליו נאמר (בראשית י"ח

י"ט) כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו. זהו החסד הנעלה והנשגב שאין בלתו, מעין החסדים שעושה עמנו הבורא בכל עת ובכל שעה, ואותם אנו מקבלים כזכותנו הטבעית, בלי שנתהה מדוע אנו זכאים לכך.

מגילת רות כולה גמילות חסדים. שם האיש אשר עשיתי עמו היום בועז (רות ב' י"ט). ודרשו חז"ל (רות רבה פרשה ה'), יותר משבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית. כמובן, זו איננה התחושה שצריך לחוש

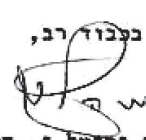
הרבנות הראשית לישראל
רח' המלך ג'ורג' 58
THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

בתשובה גא להזכיר: מס. ר/15/8	ב"ה, ירושלים ת"ו ת.ד. 7525 טלפון 35212 י"א אייר תשל"ז Jerusalem P.O.B. 7525 Tel. 35212

לכבוד
הרב ראובן כהן שליט"א
נ ח ל י א ל
ח ד ר ת.
רב נכבד,

הנני מצרף בזה 2 העודות כושר לכב' כרב עיר,
 *החודמות ע"י מרנן הרבנים הראשיים לישראל שליט"א, שניתנו
 על פי החלטת המועצה מיגט כ"ה בניסן תשל"ז.

יחד עם זה אביע כזה ברכתי שיזכה לנהל עדתו על
 מבוצי התורה והיראה.

בכבוד רב,

 הרב יחיאל י. הלוי
 מזכיר ראשי בפועל.

עניינו

נבת

העני, אלא התחושה שצריך דוקא בעל הבית לחוש, אם מבקש הוא לעסוק בגמילות חסדים במיטבה. וכך מנה הרמב"ם בהלכות מתנות עניים (פרק י' מהלכה ז' ואילך) שמונה מעלות בצדקה, זו למעלה מזו. והמעלה הגדולה שאין למעלה ממנה, זה המחזיק ביד ישראל שמך, ונותן לו מתנה או הלואה, או עושה עמו שותפות או ממציא לו מלאכה, כדי לחזק את ידו עד שלא יצטרך לבריות לשאול. ועל זה נאמר (ויקרא כ"ה ל"ה) והחזקת בו גר ותושב וחי עמך, כלומר החזק בו עד שלא יפול ויצטרך, ע"כ.

בועז אומר לרות (רות ג' י') ברוכה את לה' בתי, היטבת חסדך האחרון מן הראשון, לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל ואם עשיר. כך, במקום לראות את התנהגותה של רות,

כהתנהגות הפורצת את גבולות המוסר כביכול, מאיר אותה בועז באור הטוב והחיובי ביותר. כאילו רות המואביה השבה משדה מואב, כביכול כל אפשרויות הנישואין מצויות בפניה, והיא היא המטיבה עמו כשהיא בוחרת בו דוקא. זאת על אף שמצבה היה שונה לגמרי, בהיותה בת לעם אחר, זרה במקום, חסרת אמצעים, ללא משפחה תומכת, ולאחר עשר שנות עקרות. ולא עוד, אלא שהיא

JBADYA HADAYA
Rabbi of the Sefaradim
Congregation and member
of Chief Rabbinate
PETAH - TIKVAH, Palestine.

י"ד הר"איה
לעדת הספרדים
הרבנות הראשית
התקווה והסיבבה
ארץ - ישראל

(בענייני שירות הסומכנים) ה"ד"ב' של"ב. ישיבת ויז'ניץ ויז'ניץ עברי
בית תורה וישיבת ויז'ניץ ויז'ניץ ויז'ניץ עברי ויז'ניץ עברי ויז'ניץ עברי
עבר המלך ויז'ניץ עברי ויז'ניץ עברי.

ג. פתח-תקוה. יום פ"א' א' אלול ת"ש

ס מ י כ ה ל ה ו ר א ה

זאת ההיה לעדה סמני שבא לפני הרב ר' ראובן בן הרב עודד הכהן ז"ל,
מתים, ונבחר לפני זה כמה שבועות כ"ח וביו"ד כפרים כ"ה טרפיות ובשר בחלב
והערובות. וראיתי שיש לו ידיעה הינ בכמה מהם בענייני הלכה למעשה.

כמו כן בחנתי באיזה דינים כ"ע גיטין וקידושין וראיתי שגם בזה יש לו
ידיעות חשובות, גם בחנתי בדרך העון כגמרא וראיתי כי גם בזה יש לו ידיעה
טובה.

וכל סף דין ודין סמוכו לוא ייה יורה יצין ידיו ונאוי לשטש באיזה
קהלה כרב ומנהיג רוחני ומובטחני ש"י קו ממנו רצון ותועלת רבה, וה' יזכהו
לנהל עזתו בתורה ובידארה ולהרביץ חיה ולהאדירה כרוב פאר והדר.

בימיו וכיסינו חוושע יהודה וראל ישכון לבטח כביאת גוא"צ בב"א.

וע"ז אני בעה"ח ביום א"ך טוב ישראל באלול דהאי שחא הש"ס לפ"ק.

ענת כנת ויז'ניץ קרוב

עבדי הבאיאן

מבנות מואב, ונאמר (דברים כ"ג ד') לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'; ועדיין לא נתחדשה ההלכה של מואבי ולא מואבית. אף התכונה המייחדת אותה, נאמנותה לחמותה מנישואיה הקודמים, יכולה להיות לה לרועץ בפני חתן חדש. לכאורה אין הכל מחכים ומשחרים לפתחה, ולא בכדי אמרה לה נעמי חמותה בפירוש, ללא כחל ושרק, בתי הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך (רות ג' א'). בדבריו עושה בועז עם רות את הגדול שבחסדים, כשהוא מעניק לה את ההרגשה שהיא היא הנדיבה ולא הנזקקת והנצרכת.

כך היה מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, מופלא ומופלג במידת החסד. תורתו היתה בד בבד לחסדיו, ומעלותיו אלו השלימו זו את זו להפליא. וכפי שהובא במסכת סוכה (מ"ט ע"ב), אמר רבי אלעזר, מאי דכתיב (משלי ל"א כ"ו) פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה, וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד. אלא תורה לשמה, זו היא תורה של חסד. שלא לשמה, זו היא תורה שאינה של חסד. איכא דאמרי, תורה ללמדה [לאחרים], זו היא תורה של חסד. שלא ללמדה, זו היא תורה שאינה של חסד, ע"כ. וכך אנו אומרים

THE CHIEF RABBINATE
OF BETAH-TIQVA DISTRICT
P. O. B. 36 TEL. 204

הרבנות הראשית
לבתח"תקה והחמה
ת. ד. 36 טלפון 204

ב"ה, יום כ"ד אלול תש"ם
ת ע ז ד ת ס ס י כ ת

997/49

בא אלינו האב"ד הרב ר' ראובן כהרץ עוזר הכהן ז"ל מתימן ובהננו אותנו וראינו, שהוא יודע היטב יור"ד ואור"ח להלכה למעשה והוא מ"ה זיודע הרבה גפ"ח ונקט להסמיכו כספיקם חב"ס יהוראח סט"ט או"ה ואמרנו: יורה יורה! וחזקה על ת"ח י"ש כזה שלא יוציא פתח"י דבר שאינו מה"קן ה"ז וראוי לשלש בקהלה להיות רב ומנהיג רוחני - וד' יזכה להרביץ תורה ז"ש, כעתי"רם תנע"ה" כיום ומקום הנ"ל.

הרב הראשי זאנ"ד פתח תקוה
ומס' 36

עינינו

נבת

בתפילה, כי באור פניך נתת לנו תורת חיים ואהבת חסד. כך היה הרב זצ"ל. מלבד מעשיו הטובים, היה גומל חסדים גם בתורתו, בהרבצת התורה וההלכה ובזיכוי הרבים, על חשבון זמן לימודו האישי.

כבוד אבינו, הרב ראובן הכהן זצ"ל, נולד ביום כ"ה אדר ה'תרע"ז בישוב אלנאדרי, ונפטר ביום י"ד אלול ה'תשס"ג. שימש רב לעדה התימנית בחדרה וסביבותיה, אלישיב, גאולי תימן, פרדס חנה ועוד. כמו כן הייתה לו תעודת כושר כרב עירו, ומילא תפקידים נוספים. בהתאם לכך, היה קשור עם הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל. לתולדותיו יצא לאור קובץ בשם יחי ראובן, ובו דברי הגות וזכרון מאת בניו ובנותיו.

כבוד אבי אבינו, הוא הרב עודד בן יפת הכהן זצ"ל, אשר היה חותם גם עואץ חסן כ"ץ. נולד בשנת ה'תרי"א, ונפטר ביום י"ח תשרי ה'תרצ"ו. שימש כרב ואב בית דין במחוז בעדאן שבדרום תימן, הוסמך לשחיטה על ידי בית דין צנעא, ונוסח הסמיכה נדפס בקונטרס הסמיכה בתימן עמ' 11-13. וראה עוד בספר תימן בתעודות חלק ב' עמ' 194, ובספר לבניכם ספרו עמ' ר"י. חיבר ספר בהלכות שחיטה וטריפות בשם תורת הזבח, ממנו נותרו בידינו מספר עותקים, ראה בספר במעגלות תימן עמ' רי"ד, ובקובץ הלכה ומסורה גליון ט' וגליון י"ב.

שעה